

Lesbrief bij thema 3: het Federaal Parlement in het federale België

LEERDOELEN

- De leerlingen kunnen het Federaal Parlement situeren als een van de belangrijke actoren in het vormgeven van de samenleving.
- De leerlingen kunnen voorbeelden geven van politieke beslissingen (bv. onderwijs, jeugdbeleid) die hun leven rechtstreeks beïnvloeden.
- De leerlingen kunnen de feitelijke werking van de parlementaire besluitvorming geven.
- De leerlingen gaan constructief om met verschillen tussen mensen en levensopvattingen [Eindterm 2 socioculturele samenleving (context 7)].
- De leerlingen tonen aan dat het samenleven in een democratische rechtsstaat gebaseerd is op rechten en plichten die gelden voor burgers, organisaties en overheid [Eindterm 5 politiek-juridische samenleving (context 5)].
- De leerlingen erkennen de rol van controle en evenwicht tussen de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht in ons democratisch bestel [Eindterm 6 politiek-juridische samenleving (context 5)].
- De leerlingen onderscheiden de hoofdzaken van de federale Belgische staatsstructuur [Eindterm 8 politiek-juridische samenleving (context 5)].
- De leerlingen leggen met voorbeelden uit hoe welvaart wordt gecreëerd en hoe een overheid inkomsten verwerft en aanwendt [Eindterm 1 socio-economische samenleving (context 6)].
- De leerlingen illustreren de rol van de media en organisaties in het functioneren van ons democratisch bestel [Eindterm 7 politiek-juridische samenleving (context 5)].

Reportage 7: Welk parlement heeft welke bevoegdheid?

DOELSTELLING REPORTAGE 7

In deze reportage leren de leerlingen aan de hand van een informatieve **reportage** dat de bevoegdheden in ons land verdeeld zijn over verschillende bestuurlijke niveaus, waaronder het federale niveau, het gewestniveau en het gemeenschapsniveau.

TEKST REPORTAGE 7

Halfzeven. Tijd om op te staan! Wist je dat de **overheid** vanaf de eerste minuten van de dag invloed heeft op jouw leven? Je luistert naar de klokradio. Welnu mediabeleid, of anders gezegd, radio en televisie... dat is een bevoegdheid van de gemeenschappen. En het **water** van jouw douche... dat is een bevoegdheid van de gewesten. De dag begint met een gezond ontbijt. De federale overheid staat in voor de **voedselveiligheid**. Om de volksgezondheid te beschermen, zijn er wetten over de voedselveiligheid.

De **treinen** van de NMBS rijden door het hele land. De organisatie van het treinverkeer is dan ook een federale bevoegdheid.

Vandaag begint de dag met... wiskunde. De **leerplicht** is een federale bevoegdheid, maar **wat we leren**, is de bevoegdheid van de gemeenschappen.

De paasvakanties vallen niet noodzakelijk samen in de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap. De gemeenschappen bepalen immers wanneer de schoolvakanties vallen.

We kregen nadien de opdracht om een kunstwerk te bespreken. In het **museum** vinden we wel een kunstwerk dat we mooi vinden. In de **bibliotheek** zoeken we daarna informatie op over de kunstenaar. Cultuur is een bevoegdheid van de gemeenschappen.

Oei, zo laat al, we hadden beloofd nog even langs te gaan bij oma in het rusthuis. Zorgen voor goede voorzieningen voor **ouderen** is een bevoegdheid van de gemeenschappen.

De gewesten zijn bevoegd voor **openbare werken** en vervoer. In Vlaanderen staat De Lijn in voor **bussen en trams**. In Wallonië kunnen we voor het openbaar vervoer rekenen op de diensten van de TEC. In Brussel rijden metrostellen, bussen en trams van de MIVB.

Sport is een bevoegdheid van de gemeenschappen. De overheid zorgt niet alleen voor een wettelijk kader om sporters te beschermen, maar ook voor subsidies voor sportverenigingen.

Wie **zonnepanelen** installeert, krijgt een premie van het gewest.

Snap je het? Even samenvatten. Gemeenschappen regelen cultuur en persoonsgebonden aangelegenheden. Gewesten regelen plaatsgebonden aangelegenheden. En het federale niveau regelt... de rest!

DISCUSSIEVRAAG REPORTAGE 7

En jij? Wat zijn volgens jou de voor- en nadelen van deze taakverdeling?

DUIDING REPORTAGE 7

Onderstaande 'frequently asked questions' geven meer duiding bij de topics uit de reportage. Afhankelijk van de lesinhoud en de klasgroep bepaalt de leerkracht hoe diep hij op elk topic ingaat. De FAQs kunnen de leerkracht helpen om accuraat in te spelen op vragen van leerlingen. De vragen kunnen ook gebruikt worden als onderzoeksopdrachten voor de leerlingen.

Deze duiding levert het antwoord op volgende vragen:

- België is een federaal land. Wat betekent dat?
- Welke bevoegdheden heeft het federale niveau?
- Welke bevoegdheden hebben de gemeenschappen?
- Welke bevoegdheden hebben de gewesten?

België is een federaal land. Wat betekent dat?

België is een **federaal land**. De opeenvolgende grondwetsherzieningen van 1970 tot 1993 hebben België omgevormd van een eenheidsstaat met één parlement en één regering naar een federale staat met **gemeenschappen** en **gewesten**, die elk beschikken over een eigen parlement en een eigen regering. Elk beleidsniveau heeft zijn eigen bevoegdheden. Anders gezegd: sommige zaken worden in België geregeld door de federale overheid, andere zaken worden geregeld door de gemeenschappen, weer andere door de gewesten. Er bestaat geen hiërarchie tussen het federale niveau en het niveau van de gewesten en de gemeenschappen. Dit wil zeggen dat de federale wetten geen voorrang hebben op de decreten van de gemeenschappen en gewesten. Om bevoegdheidsconflicten te vermijden, werd in de Grondwet een **exclusieve bevoegdheidstoewijzing** doorgevoerd. Dat betekent dat voor één bepaald beleidsdomein of voor een deelaspect ervan slechts één beleidsniveau bevoegd is. De **Grondwet** staat boven de federale wetten en de decreten van de gewesten en gemeenschappen.

Links

Parlementaire infosteekkaart nr. 4.

[De Belgische Grondwet](#)

De beleidsniveaus in het federale België

Europese Unie

Federaal niveau

3 Gewesten

3 Gemeenschappen

Provincies

Gemeenten

Bron: Tijdschrift van de Belgische Senaat, nr. 15, voorjaar 2008, p. 7

Welke bevoegdheden heeft het federale niveau?

Door de opeenvolgende staatshervormingen zijn de verschillende bevoegdheden van de overheid nu verdeeld over de verschillende bestuurlijke niveaus. Het **federale niveau** blijft echter verantwoordelijk voor belangrijke domeinen zoals justitie en politie, sociale zekerheid, defensie, federale belastingen, arbeidsrecht, prijs- en inkomensbeleid. Ook de zogenaamde **restbevoegdheden**, d.w.z. de bevoegdheden die niet expliciet aan de gemeenschappen of de gewesten werden toegewezen, zijn federaal.

Links

Parlementaire infosteekkaart nr. 3.

[Geledingen van de federale Staat](#)

Tijdschrift van de Belgische Senaat, nr. 15, voorjaar 2008, p. 5

www.senate.be/doc/magazine/2008_15/18022008Senaat_15-nl.pdf

Parlementaire infosteekkaart nr. 6.

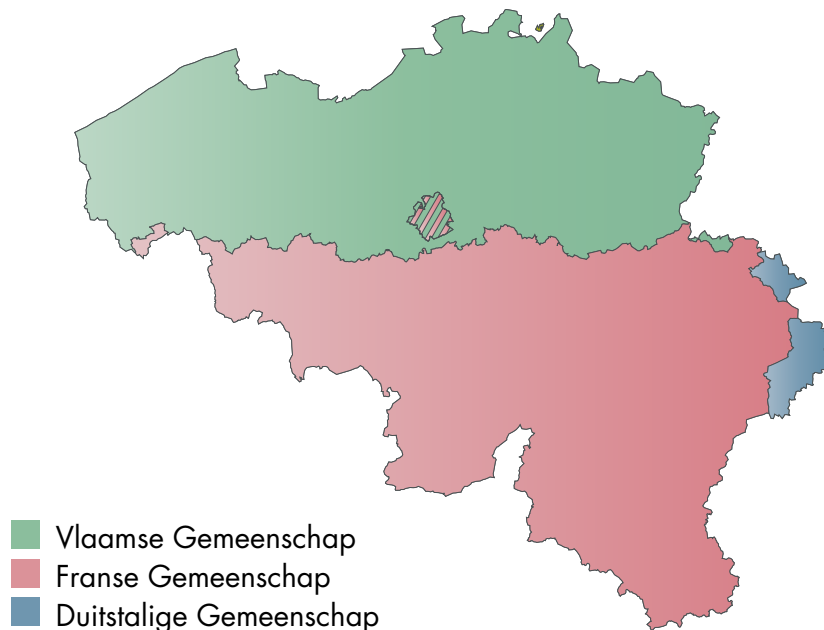
[De beleidsniveaus in het federale België](#)

Portaalsite met informatie en diensten van de federale overheid: www.belgium.be

Welke bevoegdheden hebben de gemeenschappen?

België telt **drie gemeenschappen**: de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap.

De gemeenschappen zijn onder meer bevoegd voor onderwijs, cultuur en media (waaronder radio en tv) en persoonsgebonden aangelegenheden (zoals gezondheidszorg, bejaardenbeleid, gezinsbeleid,...).



Links

Website van het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap: www.vlaanderen.be

Website van het Vlaams Parlement: www.vlaamsparlement.be

Website van de Franstalige Gemeenschap: www.cfwb.be

Website van het Parlement van de Franse Gemeenschap: www.pcf.be

Website van de Duitstalige Gemeenschap: www.dglive.be

Website van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap: www.dgparlament.be

Welke bevoegdheden hebben de gewesten?

België telt **drie gewesten**: het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De gewesten zijn onder meer bevoegd voor plaatsgebonden aangelegenheden zoals regionale economie, openbare werken en vervoer, leefmilieu, landbouw, ruimtelijke ordening, huisvesting, gewestelijk energiebeleid...

Ruimtelijke ordening is het geheel van regels waardoor een gebied zo goed mogelijk wordt ingericht. Verschillende belangen moeten worden verzoend: plaats voor natuur, open ruimte, landbouw, recreatie, wonen, het bedrijfsleven, wegen, spoorwegen...

Links

Website van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: www.brussel.irisnet.be

Website van het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest:

www.parlbruparl.irisnet.be

Website van het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschap: www.vlaanderen.be

Website van het Vlaams Parlement: www.vlaamsparlement.be

Website van het Waals Gewest: gouvernement.wallonie.be

Website van het Waals Parlement: parlement.wallonie.be

SUGGESTIES VOOR ONDERZOEKSOPDRACHTEN

Suggestie: het gezamenlijk alcoholplan

In de zomer van 2008 pakten zeven ministers die bevoegd zijn voor volksgezondheid uit met een gezamenlijk alcoholplan. In januari 2009 stelde federaal minister van Volksgezondheid Laurette Onkelinx het plan voor in de Kamer. Je kunt leerlingen dit alcoholplan laten opzoeken en de bijdrage van elke minister laten nagaan. Je kunt leerlingen de vraag stellen waarom er zeven ministers betrokken zijn bij het zgn. alcoholplan. Het antwoord op deze vraag is niet alleen dat België een federaal land is. Er zijn ook verschillende ministers betrokken bij het alcoholplan omdat het om een ingewikkeld probleem gaat.

Als de overheid het probleem grondig wil aanpakken, moet ze niet één, maar tientallen maatregelen nemen. Een paar voorbeelden ter verduidelijking: de overheid kan beslissen om het toegelaten alcoholgehalte voor chauffeurs te verlagen. Dat is een bevoegdheid van de federale overheid. De overheid kan ook beslissen om de jongeren via speciale campagnes te wijzen op de gevaren van alcohol. Welnu, gezondheidsopvoeding en preventieve gezondheidsopvoeding zijn bevoegdheden van de gemeenschappen. Maar in Franstalig België is die bevoegdheid van de Franse Gemeenschap naar het Waals Gewest overgedragen. Kortom, omdat zowel de federale overheid als de gemeenschappen en de gewesten betrokken zijn, hebben de bevoegde ministers beslist om samen een plan uit te werken.

Een gezamenlijk alcoholplan

Voor veel mensen past een biertje of een glaasje wijn bij een gezellig avondje uit of een moment van ontspanning.

Zolang we op een verantwoorde manier met alcohol omgaan, zorgt dat voor weinig problemen. Onverstandig alcoholgebruik daarentegen is nadelig en gevaarlijk. Niet alleen voor de gezondheid van de betrokkene. Een werknemer die aan alcohol verslaafd is, kan zijn job niet naar behoren doen. Een dronken chauffeur vormt een gevaar voor alle weggebruikers. Een zwangere vrouw die alcohol gebruikt, kan schade toebrengen aan haar kind.

In de zomer van 2008 pakten zeven ministers die bevoegd zijn voor volksgezondheid uit met een gezamenlijk alcoholplan. In januari 2009 stelde federaal minister van Volksgezondheid Onkelinx het plan voor in de Kamer.

Links

De strijd tegen alcohol, Magazine van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 10, voorjaar 2009, pp. 20-25

www.dekamer.be/kvcr/pdf_sections/pri/magazine/MAG_010_NL_WEB.pdf

Reportage 8: Waarover maakt het Federaal Parlement zoal wetten?

DOELSTELLING REPORTAGE 8

In deze reportage leren de leerlingen aan de hand van clips met **getuigenissen** van parlementsleden van verschillende partijen dat het Federaal Parlement bevoegd is voor landsverdediging, buitenlandse zaken, justitie, financiën, sociale zekerheid, sommige overheidsbedrijven, belangrijke delen van de volksgezondheid en binnenlandse zaken (zoals federale politie, veiligheid en asiel).

OVERZICHT CLIPS REPORTAGE 8 [6 clips, totale duur: 5,76 min.]

Clip met Karine Lalieux (PS) [0,83]

De commissie Infrastructuur verplicht de aanwezigheid van een fluorescerend hesje in elke auto. Op die manier moet de zichtbaarheid van de chauffeur verhoogd worden bij een ongeval.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 13 mei 2008

www.karinelalieux.be

Clip met Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) [0,98]

De partij van Schiltz vond het belangrijk dat kleine risico's opgenomen werden in de algemene sociale zekerheid voor zelfstandigen. Hierdoor moeten zelfstandigen geen afzonderlijke ziekteverzekering meer betalen voor de kleine risico's, zoals het terugbetalen van geneesmiddelen en doktersbezoek.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 13 maart 2008

www.wfschiltz.be

Clip met Dalila Douifi (sp.a) [1,44]

De vrijmaking of liberalisering van de energiemarkt moest energie goedkoper maken. Omdat Electrabel zijn prijzen juist verhoogt en energie dus duurder wordt, heeft Dalila Douifi een wetsvoorstel ingediend voor een maximumfactuur voor energie.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 26 november 2007

www.daliladouifi.be

Clip met Roel Deseyn (CD&V) [0,80]

Roel Deseyn houdt zich in de Kamer van volksvertegenwoordigers vooral bezig met de telecomregelgeving. Hij probeert zo veel mogelijk mensen toegang te geven tot de nieuwe technologie zoals internet, breedbeeld, gsm,... Op buitenlands vlak werkt hij vooral rond globalisering en wereldhandel.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 10 november 2005

www.roeldeseyn.be

Clip met Katia della Faille (Open Vld) [0,74]

Vanuit haar passie voor sport en voeding werkt Katia della Faille in het Parlement vooral rond deze thema's. Ze heeft een wetsvoorstel klaar om het lidgeld van sportclubs fiscaal aftrekbaar te maken tot 200 euro.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 6 maart 2008

www.katiadellafaille.be

Clip met Freya Piryns (Groen!) [1,59]

Freya Piryns wil een wetsvoorstel indienen om kinderen uit gesloten asielcentra te halen omdat ze vindt dat kinderen niet thuishoren in gevangenissen. Verder wil ze ook verschillende voorstellen indienen om het verkeer beter en veiliger te maken.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 10 oktober 2007

www.freyapiryns.be

DISCUSSIEVRAAG REPORTAGE 8

En jij? Welke wet zou jij wel eens willen maken?

DUIDING REPORTAGE 8

Door de opeenvolgende staatshervormingen zijn vele bevoegdheden van de overheid nu verdeeld over verschillende bestuurlijke niveaus. Het **federale niveau** blijft echter verantwoordelijk voor belangrijke domeinen zoals justitie en politie, asiel en migratie, sociale zekerheid, defensie, federale belastingen, arbeidsrecht, prijs- en inkomensbeleid. Ook de zogenaamde **restbevoegdheden**, d.w.z. de bevoegdheden die niet expliciet aan de gemeenschappen of de gewesten werden toegewezen, zijn federaal.

Hieronder volgen enkele voorbeelden van recente wetten die door het Federaal Parlement werden aangenomen.

Fluovest verplicht in auto vanaf 1 juni 2009

Vanaf 1 juni 2009 moet een retroreflecterend veiligheidshesje deel uitmaken van de verplichte uitrusting van wagens. Daarmee komt een einde aan de onduidelijkheid rond het veiligheidshesje.

Sinds februari 2007 was het hesje namelijk wel verplicht als je op een autosnelweg of autoweg uitstapte bij pech, maar het behoorde nog niet tot de verplichte veiligheidsuitrusting van de wagen.

Staatssecretaris voor Mobiliteit Etienne Schouppe is tevreden dat de kafkaïaanse situatie binnenkort tot het verleden behoort.

Vanaf 1 juni 2009 behoort het veiligheidshesje dus tot de verplichte veiligheidsuitrusting van de wagen, net als de gevarendriehoek, het verbandkistje en de brandblusser.

'Om ervoor te zorgen dat de bestuurder effectief zijn vestje draagt, is het noodzakelijk dat hij dit vestje ook verplicht aan boord heeft, wat dan ook zal worden gecontroleerd door de centra voor autokeuring en autocars', stelt staatssecretaris Schouppe.

Bron: www.fluovestjes.be/fluovestjes_verplicht_auto.php

Sociale zekerheid

Met de sociale zekerheid waarborgt de overheid onder meer een inkomen en/of verzorging voor personen die daar niet zelf kunnen voor zorgen. De Belgische sociale zekerheid biedt een vervangingsinkomen bij werkloosheid, pensionering, arbeidsongeschiktheid en handicap. Ze draagt ook bij in de ziektekosten en de kosten voor opvoeding (gezinsbijslag). Het systeem is gebaseerd op solidariteit. De werkende en gezonde mensen betalen, afhankelijk van hun loon, mee voor de zwakkeren en ouderen in de maatschappij.

Links

Sociale zekerheid: www.socialsecurity.be

Bron: Tijdschrift van de Belgische Senaat, nr. 15, voorjaar 2008, p. 5

Herziening van artikel 22bis van de Grondwet

Op 5 juni 2008 keurden de kamerleden een wijziging van artikel 22bis van de Grondwet goed. Daarmee werden de fundamentele beginselen van het Verdrag van 20 november 1989 inzake de **rechten van het kind in de Grondwet opgenomen**.

Artikel 22bis van de Grondwet luidt: 'Elk kind heeft recht op eerbiediging van zijn morele, lichamelijke, geestelijke en seksuele integriteit.'

Daaraan wordt nu de volgende tekst toegevoegd: 'Het kind heeft het recht zijn mening te uiten in alle aangelegenheden die het aangaan; met die mening wordt rekening gehouden in overeenstemming met zijn leeftijd en zijn onderscheidingsvermogen. Elk kind heeft recht op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen. Het belang van het kind is de eerste overweging bij elke beslissing die het kind aangaat.'

De indieners van het wetsvoorstel, Marie-Christine Marghem (MR) en Clotilde Nyssens (cdH), wilden een duidelijke politieke en symbolische boodschap uitzenden. Kamerlid Nyssens beklemtoonde dat we dankzij de wijzigingen van de Grondwet een duidelijk zicht krijgen op de positie van het kind in de samenleving en de verhouding tussen kinderen en volwassenen.

Na de kamerleden moesten ook de senatoren zich over het ontwerp uitspreken. Grondwetswijzigingen moeten worden aangenomen met een tweederdemeerderheid in Kamer en Senaat.

Het ontwerp werd in de Senaat aangenomen zonder amendering op 27 november 2008. De bekrachtiging en afkondiging volgden op 22 december 2008, de bekendmaking op 29 december 2008.

Links

Voorstel tot herziening van art. 22 bis van de Grondwet (Document 0175/001)

www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/0175/52K0175001.pdf

Plenumvergadering van 5 juni 2008

www.dekamer.be/doc/PCRI/pdf/52/ip043.pdf

Dossierfiche www.senate.be/www/?Mlval=/dossier&LEG=4&NR=800&LANG=nl

www.marghem.be/fr/

Bron: Magazine voor de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 9, oktober 2008, p. 16

Privacywet

De privacywet van 1992 biedt niet altijd een afdoend antwoord op de vraag wanneer en onder welke voorwaarden **bewakingscamera's** mogen worden ingezet. Volgens de senatoren Stefaan Noreilde (Open Vld), Philippe Moureaux (PS), Ludwig Vandenhove (sp.a) en Berni Collas (MR) moet er daarom een specifieke camerawet komen. In hun wetsvoorstel wegen ze twee rechten af: het recht op privacy en het recht op veiligheid. Vanuit de oppositie leverde onder andere senator Francis Delpérée (cdH) met zijn amendementen een constructieve bijdrage. Het wetsvoorstel werd op 7 december 2006 aangenomen door de voltallige Senaat en overgezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Links

Bewakingscamera's, kijken en bekeken worden www.senate.be/doc/magazine/2007_14/010207Senaat-14-NED-definitief.pdf
www.ludwigvandenhove.be
www.berni-collas.be
www.delperree.be

Bron: *Bewakingscamera's, kijken en bekeken worden.*
Tijdschrift van de Belgische Senaat, nr. 14, winter 2007, pp. 4-5

Wetsvoorstel voor algemeen rookverbod

De kamerleden Nathalie Muylle (CD&V), Sarah Smeyers (N-VA) en Jef Van den Bergh (CD&V) dienden een wetsvoorstel in om het rookverbod uit te breiden tot alle horecazaken. Ze vinden de huidige regeling verwarrend, onlogisch en discriminerend. In de toelichting bij hun wetsvoorstel verwijzen ze onder meer naar de nefaste gevolgen voor jongeren: 'Door de uitzondering op het rookverbod voor drankgelegenheden trekken jonge bezoekers en vrijwilligers weg en ruilen het rookvrije jeugdhuis voor het café verderop. Een jammerlijke zaak voor diegenen die zich vrijwillig inzetten voor de jeugdhuisen.' Ze pleiten dan ook voor een algemeen rookverbod.

Links

www.nathaliemuylle.be

www.sarahsmeyers.be

www.jefvandenbergh.be

Wetsvoorstel betreffende een algemeen rookverbod in gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook (Document 52 0780/001)

www.dekamer.be/FLWB/PDF/52/0780/52K0780001.pdf

Wordt het rookverbod uitgebreid? Magazine van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 9, oktober 2008, pp. 12-13

www.dekamer.be/kvcr/pdf_sections/pri/magazine/MAG_009_NL.indd.pdf

Nieuw rookverbod rammelt

BRUSSEL – ‘Het nieuwe rookverbod voor de horeca bevat dezelfde problemen als het vorige. Hopelijk legt Europa snel een algemeen verbod op’, zegt CD&V. Vanaf 1 januari 2010 is roken verboden in alle horecazaken. Uitzondering op die regel zijn de casino’s en cafés die eten serveren dat voorverpakt is en zonder behandeling drie maanden houdbaar blijft. Veel meer dan chips en nootjes kan niet meer. Gisteren keurde de Kamercommissie Volksgezondheid de nieuwe wet op het rookverbod goed.

Dezelfde dag wees het Antwerpse hof van beroep de wetgever met de vinger over het oude rookverbod, dat nog steeds van kracht is. Dat bepaalde dat roken in restaurants verboden is, net als in cafés die meer dan 30 procent van hun omzet halen uit de verkoop van eten. In de andere horecazaken mag roken wel nog. ‘Discriminerend, want een onrechtvaardig onderscheid’, oordeelde het hof nadat het restaurant De Kleppende Klipper naar de rechter was gestapt.

‘Met deze nieuwe wetgeving worden de regels wel iets duidelijker. Alleen vrees ik dat het probleem van discriminatie niet opgelost is. Ook de nieuwe wet zal dus onder vuur komen’, zegt kamerlid Nathalie Muylle (CD&V). Haar partij pleitte voor een algemeen rookverbod, maar tot haar teleurstelling volgden de liberale regeringspartners en ook de PS niet. Minister van Volksgezondheid Laurette Onkelinx (PS) wil een algemeen verbod, ‘maar niet in de huidige economische context’. De N-VA trok fel van leer tegen het uitblijven van een algemeen verbod, LDD is er radicaal tegen.

‘Ik weet dat het wat hypocriet is, maar ik hoop echt dat de Europese Commissie zo snel mogelijk een algemeen rookverbod in de horeca oplegt aan de lidstaten. Dan raakt het op die manier geregeld’, zegt Muylle nog. Gisteren gaf de afscheidnemende Commissie als advies aan de nieuwe ploeg om zo een verbod tegen 2012 op te leggen. Zelf durfde ze in de aanloop naar de Europese verkiezingen deze mogelijk onpopulaire maatregel niet op te leggen.

Bron: De Standaard online, woensdag 1 juli 2009

Het rookverbod stap voor stap

- 1976** Verboden te roken in bus, tram en metro
- 1987** Verboden te roken in sommige openbare plaatsen
- 1991** Eerste verplichtingen voor de horeca: ventilatie, inrichting van een rokers- en een niet-rokerruimte
- 1998** Verboden te roken in het vliegtuig
- 2004** Verboden te roken in de trein
- 2006** Verboden te roken op de werkvloer en op plaatsen toegankelijk voor het publiek
- 2007** Verboden te roken in restaurants (behalve in een rookkamer)
- 2010** Roken verboden in alle gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek, behalve in drankgelegenheden waar geen andere levensmiddelen worden aangeboden dan voorverpakte levensmiddelen die zonder enige bijkomende maatregel gedurende minstens drie maanden houdbaar blijven. Deze drankgelegenheden moeten wel een aantal voorwaarden naleven. Ook voor kansspelinrichtingen van klasse I geldt nog een uitzondering.
- Uiterlijk op 1 juli 2014 komt er een totaal rookverbod zonder uitzonderingen in alle gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek.
- De regering kan ook vroeger een einde maken aan deze uitzonderingen, zij het niet vóór 1 januari 2012. Hiervoor is een besluit nodig dat wordt vastgesteld na overleg in de ministerraad en na overleg met de betrokken sector.
- Zie wetgevingsdossiers nrs. 4-1392 en 4-1549 van de Senaat en nrs. 52-1768 en 52-2317 van de Kamer.

Bron: Magazine van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 9, oktober 2008, p. 13

Wet op de jeugdbescherming

Na een lang politiek debat gaven de Kamerleden in mei 2006 definitief groen licht voor de hervorming van de jeugdbescherming. Twee gedachten liggen aan de basis van de nieuwe wet. Ten eerste: criminele feiten, gepleegd door eender wie, zijn onaanvaardbaar. Ten tweede: minderjarigen die een misdrijf hebben gepleegd, moeten iets leren uit hun fouten zodat ze niet hervallen. Daarom geeft de nieuwe wet aan minderjarigen de kans om de aangerichte schade zelf te 'herstellen'. De jeugdrechter treft zo veel mogelijk maatregelen waarbij de minderjarige thuis kan blijven wonen. De ouders worden meer dan vroeger bij de heropvoeding betrokken. Alleen in uiterste nood worden jongeren in een instelling geplaatst.

Links

[Modernisering jeugdrecht](#)

Bron: Modernisering jeugdrecht, Magazine van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 7, oktober 2006, pp. 8-9



Asiel- en vreemdelingenwet

Op 12 juli 2006 keurde de Kamer van volksvertegenwoordigers de wetsontwerpen goed van toenmalig minister van Binnenlandse Zaken Patrick Dewael (Open Vld) om de asiel- en vreemdelingenwetgeving te hervormen. De meerderheid stemde voor, de oppositie tegen.

Vreemdelingen die een gegronde vrees hebben voor vervolging, in de zin van de conventie van Genève, en zich buiten hun land van herkomst bevinden, kunnen in ons land asiel aanvragen. Het gaat om mensen die vrees te worden vervolgd omwille van hun ras, godsdienst, politieke overtuiging of nationaliteit, of omdat ze tot een bepaalde sociale groep behoren.

De asiel- en vreemdelingenwet voorziet in een snelle en duidelijke asielprocedure om deze asielaanvragen af te handelen. De wet moet ook vluchtelingen en slachtoffers van mensenhandel beschermen en maakt een strengere aanpak van misbruiken in de gezinshereniging mogelijk.

Met deze hervorming zette ons land ook drie Europese richtlijnen om in Belgische wetten. Richtlijnen zijn een vorm van Europese wetten. Ze zijn bindend voor de lidstaten maar leggen alleen een doelstelling vast. De lidstaten beslissen zelf hoe ze dat doel willen bereiken. Richtlijnen moeten bijgevolg in nationale wetgeving worden omgezet.

Links

[Hervorming asielwet](#)

Bron: Hervorming asielwet, Magazine van de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 7, oktober 2006, pp. 15-16

SUGGESTIES VOOR ONDERZOEKSOPDRACHTEN

- Je kunt de leerlingen aan het werk zetten met bovenstaande voorbeelden. Leerlingen kunnen de stemverhouding opzoeken, artikels in de media opzoeken over de wet, hun eigen mening formuleren, een enquête afnemen, een reactie mailen naar de betrokken parlementsleden...
- Je kunt de leerlingen gedurende een bepaalde periode (één week, twee weken, een maand...) de (binnenlandse) actualiteit laten volgen in krant en televisie. Laat ze uit de vele artikels een aantal maatschappelijke problemen selecteren (bv. Rookverbod, verkeersveiligheid,...).

Daarbij lossen ze volgende vragen op:

1. Welke groepen zijn betrokken bij het probleem?
2. Welke standpunten staan tegenover elkaar?
3. Hoe gaat de wetgever om met het probleem? Welke wetten zijn al gemaakt? Welke niveaus zijn verantwoordelijk? Welke wetsvoorstellen of -ontwerpen liggen op tafel?
4. Hoe staan de verschillende politieke partijen tegenover dit probleem?
5. Wat vind jij? Formuleer je eigen mening.

Reportage 9: Wat is het verschil tussen Kamer en Senaat?

DOELSTELLING REPORTAGE 9

In deze reportage leren de leerlingen dat het Federaal Parlement bestaat uit twee kamers (de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat) en hoe het parlementaire werk over beide kamers verdeeld wordt.

OVERZICHT CLIPS REPORTAGE 9 [5 clips, totale duur: 4,08 min.]

Clip met Willem-Frederik Schiltz (Open Vld) [0,83]

Willem-Frederik Schiltz legt het verschil tussen de Senaat en de Kamer uit. Hij stelt dat het werk in de Kamer 'nervuezer en sneller' verloopt en dat het werk in de Senaat 'reflectiever' is. In de Senaat worden minder wetsvoorstellen behandeld, maar er wordt meer tijd genomen om bijvoorbeeld ethische kwesties of grondwetswijzigingen te bestuderen. Grondwetsherzieningen worden altijd in de Kamer en in de Senaat behandeld.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 13 maart 2008

www.wfschiltz.be

Clip met Marie-Christine Marghem (MR) [0,26]

Marie-Christine Marghem heeft zelf voor de Kamer gekozen omdat ze vindt dat er daar meer aan politiek wordt gedaan dan in de Senaat. De Grondwet geeft de Kamer meer bevoegdheden dan de Senaat.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 20 januari 2009

www.marghem.be

Clip met Dirk Claes (CD&V) [2,77]

In de Kamer kunnen de ministers altijd worden ondervraagd, ook in de commissies. In de Senaat gebeurt dat enkel in de plenaire zittingen. In de Senaat worden diepgaandere onderzoeken gevoerd. De Kamer werkt 'politieker': het gaat er dikwijls geanimeerder aan toe. Senatoren kunnen ook wetsvoorstellen indienen, maar die moeten dan ook door de Kamer besproken worden. Omgekeerd geldt dat ook, maar een aantal zaken wordt niet in de Senaat besproken.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 12 maart 2009

www.dirkclaes.be

Clip met Patrik Vankrunkelsven (Open Vld) [0,30]

De Senaat is een reflectiekamer. Er wordt over complexere zaken wetgeving gemaakt, bv. wetgeving over euthanasie of medisch begeleide zwangerschap.

Opname Educatieve Dienst BELvue van 26 mei 2009

www.vankrunkelsven.be

DISCUSSIEVRAAG REPORTAGE 9

En jij? Kun jij nu zeggen wat het verschil is tussen Kamer en Senaat?

DUIDING REPORTAGE 9

Onderstaande 'frequently asked questions' geven meer duiding bij de topics uit de reportage. Afhankelijk van de lesinhoud en de klasgroep bepaalt de leerkracht hoe diep hij op elk topic ingaat. De FAQs kunnen de leerkracht helpen om accuraat in te spelen op vragen van leerlingen. De vragen kunnen ook gebruikt worden als onderzoeksopdrachten voor de leerlingen.

Deze duiding levert het antwoord op volgende vragen:

- [Welke bevoegdheden heeft de Kamer?](#)
- [Welke bevoegdheden heeft de Senaat?](#)
- [Wat is de optioneel bicamerale procedure?](#)
- [Wat is de verplicht bicamerale procedure?](#)
- [Wat is de Raad van State?](#)
- [Wat is het Grondwettelijk Hof?](#)

Welke bevoegdheden heeft de Kamer?

Vroeger hadden Kamer en Senaat dezelfde bevoegdheden. In 1994 kwam hierin verandering.

Links

Parlementaire infosteekkaarten nr. 11.

[Kamer van volksvertegenwoordigers – Bevoegdheden](#)

Sommige bevoegdheden worden nu alleen door de Kamer uitgeoefend. Zo moeten sommige wetten alleen door de Kamer worden aangenomen (de zogenaamde monocamerale wetten). Concreet gaat het over naturalisatiewetten, de wetten die de begroting vaststellen, de wetten die de legersterkte bepalen en wetten in verband met de burgerlijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid van de ministers.

Bij haar aantreden moet de federale regering alleen het **vertrouwen** van de Kamer krijgen. Na de regeringsverklaring vindt hierover in de Kamer de vertrouwensstemming plaats.

Ook tijdens de rest van de zittingsperiode is enkel de Kamer bevoegd om het vertrouwen in de regering te bevestigen of te ontnemen. Het vertrouwen kan op elk ogenblik worden herroepen (zie reportage 6).

Alleen de Kamer kan de begroting goedkeuren. Hierdoor stemt zij in met de raming die de regering gemaakt heeft van de inkomsten en verleent zij haar toelating voor de uitgaven tijdens een begrotingsjaar. De begroting is een belangrijke bron van informatie over de beleidskeuzen en prioriteiten van de regering.

De Kamer beslist verder ook alleen over gerechtelijke vervolging van federale ministers. Zij verleent naturalisatie en bepaalt de getalsterkte van het leger.

Links

Parlementaire infosteekkaarten nr. 11.4.

[Kamer van volksvertegenwoordigers – De wetgevende bevoegdheid: monocamerale procedure](#)

Welke bevoegdheden heeft de Senaat?

De Senaat legt zich toe op de studie van **ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken**. Voorbeelden hiervan zijn de euthanasiewetgeving, het wetboek voor internationaal privaatrecht, de hervorming van de strafprocedure (zgn. Grote Franchimont) en de wetgeving omtrent medisch begeleide voortplanting. Een gepaste oplossing vinden voor grote maatschappelijke problemen is vaak een werk van lange adem. De Senaat neemt de tijd om specialisten te horen (hoorzitting). In de debatten probeert hij de klassieke zwart-witdiscussies te overstijgen. Ingevolgd maatschappelijke problemen zijn immers beter gebaat bij een evenwichtige en zorgvuldig uitgewerkte wetgeving.

De Senaat behandelt ook als eerste assemblee wetsontwerpen over de instemming met **internationale verdragen**. De commissie Buitenlandse Zaken onderzoekt die wetsontwerpen vooraleer alle senatoren erover debatteren en stemmen.

Daarnaast wil de Senaat ook toezien op de kwaliteit van de wetgeving.

Wat is de optioneel bicamerale procedure?

In de praktijk vallen de meeste wetten onder de zogenaamde **optioneel bicamerale procedure**. Bij deze procedure worden wetsvoorstellen van Kamerleden of wetsontwerpen van de regering na goedkeuring in de Kamer overgemaakt aan de Senaat. De Senaat kan de tekst bespreken wanneer ten minste vijftien senatoren hierom binnen vijftien dagen verzoeken. Men noemt dit **evoceren**.

Indien de Senaat binnen zestig dagen overgaat tot amendement (wijziging) van het wetsontwerp, wordt het teruggestuurd naar de Kamer, die er zich opnieuw over uitsprekt. De Kamer heeft namelijk steeds het laatste woord in de optioneel bicamerale procedure. Dit is zo voor ongeveer driekwart van de wetten.

Links

Parlementaire infosteekkaarten nr. 11.6.

[Kamer van volksvertegenwoordigers – De wetgevende bevoegdheid: optioneel bicamerale procedure](#)

Wat is de verplicht bicamerale procedure?

Voor de allerbelangrijkste wetten moet de **verplicht bicamerale procedure** doorlopen worden. De Grondwet zegt dat Kamer en Senaat het eens moeten worden over dezelfde tekst bij wetsontwerpen en wetsvoorstellen over de volgende onderwerpen:

- de Grondwet;
- de wetten over de federale staatsstructuur;
- de instemming met internationale verdragen;
- de samenwerkingsakkoorden tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten;
- de wetten over de Raad van State, het Grondwettelijk Hof (vroeger: Arbitragehof) en de gerechtelijke organisatie.

Links

Parlementaire infosteekkaarten nr. 11.5.

[Kamer van volksvertegenwoordigers – De wetgevende bevoegdheid: bicamerale procedure](#)

Wat is de Raad van State?

De Raad van State is een onafhankelijke instelling die bestaat uit twee afdelingen:

- de afdeling Wetgeving geeft adviezen aan de regering en het Parlement over wetsontwerpen en decreten;
- de afdeling Bestuursrechtspraak treedt op als rechter van het bestuur: burgers kunnen bij die afdeling de schorsing en vernietiging vragen van onwettige bestuursmaatregelen waarvan zij nadeel ondervinden.

Links

www.raadvst-consetat.be

Parlementaire infosteekkaarten nr. 11.8. [De Raad van State](#)

Wat is het Grondwettelijk Hof?

Het Grondwettelijk hof heette vroeger Arbitragehof. Het hof beslecht conflicten tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten. Het oordeelt of de federale staat, de gemeenschappen of de gewesten bevoegd zijn om regels uit te werken over een bepaald onderwerp. Daarnaast toetst het Hof of de wetten in overeenstemming zijn met de grondrechten (bijvoorbeeld met het non-discriminatiebeginsel).

Links

www.arbitrage.be

Parlementaire infosteekkaarten nr. 31. [Het Grondwettelijk Hof](#)

SUGGESTIES VOOR ONDERZOEKSOPDRACHTEN

Je kunt de leerlingen aan het werk zetten met een voorbeeld. Leerlingen kunnen de stemverhouding opzoeken, artikels in de media opzoeken over de wet, hun eigen mening formuleren, een enquête afnemen, een reactie mailen naar de betrokken parlementsleden...